

Prof. Dr. Özden UZUNALİMOĞLU ile Söyleşi...

Söyleşiyi Yapan: Prof. Dr. Ali ÖZDEN

■ **Çocukluğunuzu nerede yaşadınız? İlkokul eğitiminizi nerede aldınız?**

Çocukluğum Ankara'da geçti. Evimiz de Ankara'da Yenışehir'de idi, Yenışehir şimdiye göre daha sakin, modern, yeni yapılmış bir yerdi, büyük apartmanlar yoktu. İlkokulda Mimar Kemal İlkokulu'na gittim.

■ **Orta ve lise döneminizi hangi şehirde geçirdiniz? Sizde olumlu etkisi olan hocalarınızdan söz etmek ister misiniz?**

İlkokul, orta ve lise döneminde de Ankara'daydım. Ortaokulu ve liseyi Ankara Kız Lisesinde okudum. O dönemde bizi etkileyen Atatürkçü, bilginin yanı sıra bize nasıl davranmamız gerektiğini de öğreten çok değerli hocalarımız vardı.

■ **Sizin döneminizdeki eğitim-öğretim ile bugünkü eğitimi değerlendirdiğinizde eğitimde neredeyiz, eksikler var mı?**

O zaman orada eğitimde herkes hürdü. Şimdiki eğitim baskıcı, dinci bir davranış sergiliyor. O zaman eğitimde bize kimse dinden ne anladığımızı, dindar olup olmadığımızı, ailemiz hakkında dini düşüncelerimizi kimse sormazdı, hâlbuki şimdi öyle değil.

■ **Hocam orta öğretimdeki yabancı dil eğitiminde o zaman yaşanan yetersizlikler neden 50 yılda çözülemedi? Oysa gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda öncelikli olarak çağcıl eğitime önem verilirken biz dini eğitime önem vermekteyiz. Sizce neden?**

Ortaokulda yabancı dil eğitimi veriliyordu fakat çok yetersizdi, şimdi zannediyorum orta öğretimde yabancı dil daha yeterli. Ama sonuç itibarıyla yine de yetersiz.

■ **Hocam neden siyasetçiler ve dinciler üniversiteyi işgal etmek istiyorlar?**

Üniversite çok önemli bir kurum ve üniversitenin tamamen hür olması lazım. YÖK'e bağlı olmayacak, tamamen bağımsız olacak. Bağımsız üniversitelerde herkes bu çocukları üniversitenin kavramına göre yetiştirmek istiyor, bazı üniversiteler daha bağımsız, çağa uyumlu gençler yetiştirmek istiyor, bazı üniversiteler ise dine daha çok ağırlık vermek istiyor.

■ **Türkiye'de halkımız üniversitelere neden sahip çıkmıyor?**

Halkımız üniversitelere sahip çıkacak kadar gelişmiş değil.

■ **Üniversitelerimiz uluslararası değerlendirmelerde en sonda yer alırken halkımızın neden sesi so-luğu çıkmıyor?**

Uluslararası sıralamada üniversitelerimiz ilk 100'e giremiyor. Halk bunun farkında değil.

■ **Üniversitelerimizde istenilen gelişim neden gerçekleşmemektedir?**

Üniversitenin gelişmesi için önce halkın gelişmesi yani toplum olarak gelişmemiz lazım. Üniversitedeki insan gücü de gelişmemiş olduğundan halkın eğitime daha çok önem vermesi lazım, bu da ülkemizde olmuyor.

■ **Bu durum üniversitelerimizdeki insan gücünün yetersiz olmasından mı kaynaklanıyor yoksa akademisyenlerin çağcıl olmamasının da rolü var mı?**

Tabii, üniversitedeki insan gücü de fazla gelişmiş değil hatta gelişmemiş diyebiliriz.

■ **Türkiye'de üniversiteler özgür mü, ekonomik bağımsızlığı var mı?**

Maalesef yok, olmadığı için de devlete büyük ölçüde bağlı oluyor. Özgür olmadıkları için de devlete göbekten bağlı durumdadalar.

■ **Üniversitelerimizin çağcıl hale gelmesi için ne yapalım?**

Amerika'daki üniversiteleri görmedim ama tetkik ettirdim. Amerika'da üniversiteler çok gelişmiş olduğu gibi çok geri kalmış üniversiteler, olmaması gereken üniversiteler de mevcut. Hepsi birden batıdaki Avrupa'daki üniversiteler gibi gelişmiş değil.

■ **Türkiye'deki üniversitelerin adam gibi araştırma yapacak alt yapısı mevcut mu, Türkiye'deki hoca kadrosu araştırma yapacak donanımına sahip mi?**

Üniversitelerde eğitim ve araştırma iki bölümdür. Üniversitelerdeki araştırma eğitim gibi önemlidir. Üniversitelerimizde yüksekokul gibi, lise gibi yalnız eğitim yapılır, araştırmaya yönlendirilmez ve araştırma yapılmaz.

■ **Temel bilimlerde master-doktora yapanlara akademik yaşamda öncelik verme konusunda ne düşünüyorsunuz?**

Üniversitede master ve doktora yapan insanlar üniversitenin gelişimi içerisinde çok önemlidir ve bunların üniversitede kalması gerekmektedir.

■ **Neden üniversitelerde 50 yıldır tam gün çalışma gerçekleştirilemedi?**

Ben üniversitede tam gün çalışmanın esas olduğunu düşün-enlerdenim. Herkesin muhakkak adam gibi tam gün çalışması gerekir. Üniversite demek tam gün çalışma demektir. Bence gelişmemesinin nedeni parasaldır, üniversitede çalışanlara eğer yeteri kadar maddi imkân sağlansa tam gün çalışma gerçekleşir.

■ **Tıpta yan dalların dallarının oluşturularak yeni bilim dallarının kurulması konusundaki düşünceleriniz?**

Tıp yan dallarının da bazı dallara bölünmesi gerekmektedir.

■ **Dâhiliye ve çocuk, aile hekimliği gibi birinci basamak hekimliği midir? Yoksa dâhiliye yine üniversitelerde ayrı müstakil klinik olarak çalışmalı mıdır yoksa dâhiliye yan dalların işlerini yapan uzmanlık dalı mıdır?**

Dâhiliye bir programdır, çocuk ayrı programdır, aile hekimliği ayrı programdır. Dahiliye ve çocuk hastalıklarında yan dallar uzmanlığı oluşmuştur, olmalıdır da.

■ **İç hastalıkları eskiden olduğu gibi bir programın adı mı olmalıdır yoksa sonradan kurulan yan dallarının (endokrin, hematoloji, gastroenteroloji vb) yaptığı işlemleri yapan klinik bir dal mı olmalıdır?**

Elbette yan dalları gelişmelidir. Dâhiliye diye bir klinik olmalıdır.

■ **Hasta-hekim arasında paranın yeri var mı? Hekimin hakkını hastadan değil de devletten alması daha etik değil mi? Çünkü para şeytandır, hasta ile doktor arasında şeytan olmamalıdır.**

Hasta hekim arasında para olmamalıdır. Kesinlikle karşıyım. Hekimin hakkını devletten alması gerekmektedir.

■ **Rahmetli babanız Milli Eğitim Bakanlığı'nda uzun yıllar görev yapmış ve hepimizin bildiği gibi Mektebi Mülkiyede de üniversite kurulmadan önceki dönemde mektebin müdürlüğünü (şimdi dekanların yaptığı iş) yapmıştır. Kanımca kendisi unutulmaz biri olarak tarihe geçti. Bana göre hocamızın en önemli başarısı seçim içişleri bakanı olarak 1950 yılında yapılan seçimleri bugünkü seçimlere taş çıkaracak şekilde tarafsız, başarılı bir şekilde gerçekleştirmiş ve seçimi kazanan partiye iktidarı teslim etmiştir.**

Evet, babam bununla son derece onur duyardı, iftihar ederdi ve bu 1950 seçimlerinden sonra hadisesiz, olaysız gürültüsüz patırtısız olmasından da çok mutlu olmuştur, seçimi kazanamamanın üzüntüsünü bu durum unutturmuştur.

■ **1950'li yıllarda zaman zaman gidişattan memnun olmadığı durumlar oldu mu?**

Zaman içinde gidişattan memnun olmadığı durumlar oldu. Demokrat Parti'nin yaptığı bir takım işleri hiç tasvip etmediğini hatırlıyorum.

■ **Babanız Mehmet Emin Erişirgil kıymetli felsefi eğitimcilerden biridir, Cumhuriyetin gelişiminde Cumhuriyete kol kanat olmuş birisidir. Babanızın Harf İnkılabı Komisyonu başkanlığı yaptığını da biliyoruz. Alfabe kabul edilirken babanız Atatürk'le C ve J harfi konusunda ihtilafa düşmüş, J harfi babanızın sayesinde Türk alfabesine girmiştir desek yanlış mı olur?**

Harf inkılabında babamın rolü büyük olmuştur. Harf inkılabı zamanında o zamanın MEB bakanı çok muhterem Mustafa Necati Bey tarafından komisyona babam önerilmiş ve harf inkılabı komisyonunun başkanı olarak seçilmiştir. Bütün harflerde Atatürk'ümüzle aynı görüşte olmakla birlikte babam J harfinin de Alfabemizde olmasını istemiştir. Atatürk olmasa da olur demiştir fakat sonunda babamın dediği olmuştur.

■ **Geçmişe baktığım zaman 1960'dan beri Ankara'dayım. Üniversitenin bir yıldız gibi parlayacağını ve ülkeyi aydınlığa götüreceğini inanıyordum ama bugün pozitif bilim açısından bakıldığında toplumun bilimle ilişkisinin iyi olmadığını ve her iki tarafın da birbirine karşı sıkıntıları olduğunu görüyorum. Ülkemiz bilimden yana tavır koyamamakla birlikte bilimin ürettiğini en hızlı tüketen ülkelerden biriyiz. Toplum istenilen yere geldi mi?**

Türkiye'de toplumun istenilen yerde olmadığını herkes biliyor. Türkiye'de üniversite kavramı kaybolmuştur, yoktur. Maalesef devlet tarafından yok edilmiştir.

■ **Bir hoca, tecrübe sahibi bir insan olarak üniversiteleri çağcıl hale getirmek için ne yapmak gerekir?**

Tek başına üniversite çağcıl hale gelemez. Toplumla birlikte üniversitelerimiz çağa uyumlu hale gelmelidir.

■ **Çağcıl toplumun dinamosu üniversite mi yoksa toplum mu olacaktır?**

Toplum olacaktır. Toplum üniversite gibi üniversite istiyoruz, gereken yapılacak derse sorun çözülür.

■ **Gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?**

Tek taraflı düşünmemeleri ve dünyayı tanımaları, yabancı dil sorununu çözmelerini öneriyorum.

JOHANN VOLFGANG VON GOETHE
(1749-1832)

Yüz çeşit şeyi yarım bilmektense bir şeyi tam bilip uygulamak insanı daha iyi yetiştirir.